

TELEGRAFUL ROMAN.

№ 29.

ANUL X.

Сібіш. 12. Априліе. 1862.

Телеграфъ есе де доз орї не септе-
мъль: Жоа шї Дамінека. — Презме-
раціонеа сечеае дн Сібіш ла еспедітъра
фоеіе; не аффаръ ла ч. р. поше, къ
ванї гата, прїн скрісорї франкате,
адресате кьтре еспедітърл. Презїсл
презмераціе пентрл Сібіш есте не
ла 7. ф. в. а. еар не о жметл се де ан
3. ф. л. 50. кр. Пентрчелелатл пьрці
але Трансїванїеі шї пентрл провін-

чїеле дїн Монархїе не вл ан 8. ф. л.
еар не о жметл се де ан 4. ф. л. в. а.
Пентрл прїнч. шї дерї стрїне не ан
12. ф. не 1/2 ан 6. ф. л. в. а.
Інсерателе се пьлтеск пентрл
дїтаїса оръ къ 7. кр. пьрл
къ літере пїчї, пентрл а доза оръ
къ 5 1/2 кр. шї пентрл а трїса ренедїре
къ 3 1/2 кр. в. а.

Мітрополїа ромънеаскъ.

де вл авлегат ал Дїетеї.

Свѣт ачеаста інскріпціоне аре „Ost. d. Post.“ вртъторїалъ артїкулъ:

О. О таре честїзне вате къ врдїнь серїосїтате ла порціе адмїнїстраціонеї де стат червїндл дїтраре — о честїзне каре се птерл дїтре челе плїне де днсемпътате провлетл, де каре есте апкать віаца де статъ а поастръ песте тотъ шї спедїал. пте вісерїчеаска есїстїнцъ а впеї дрѣ птероасе семїнції де попоръ; ачеаста есте де тьлт сьсчїтата, дїкъ не деслегата честїзне деспре посїцізнеа дн дрентл пьлїк а вісерїчеї греко-орїенталї шї деспре перфекціонареа метвранїзечїзнеї іерархїче а еї. Клерл чел дїналт католик а пьшїтл къ серїосїтате амьсрать дїнаїте шї прїн рьдїкареа плачетьлї сьверан а къдїгатл еманціпаirea де свѣтл епїтропїа птерїї де стат, а пактатл къ еа ка вл сьверан шї а къчерїтл пентрл сїне партеа трѣфашл дн конкордат сїре асеменеа дазл а статълї шї а челоралатл крїстіане конфесїонї. Акъма дїтїнє шї пацізнеа ромънеаскъ тьна рьгътоаре, ка сь прїмеаскъ органїсаirea вісерїчеаскъ шї реглареа де дрентл пьлїк а пропрїеї селе вісерїчї. О чїнчїте а ачестеї паціонї есте влїтл къ вісерїка католикъ. Ачестеї фракціонї, дар влїмаї ачестїе са кончесл о вісерїчеаскъ органїсаirea прїн днфїнцареа впеї Мітрополїї дн Алба-Ізїла шї прїн ашезареа де дое позл епїскопїї (дн Герла шї Льгож). Дн ревърсареа зїорїлор констїтуціонаїеї лїбертїдї а венїт ла рьндл констїтуціонала пьсечїзне шї интерна органїсаціоне а вісерїчеї евангелїче де амьеле рїтврї шї се вькзарл де о дрентл деслегаре. О сїнгьрл влїмаї вісерїкъ къ маї тьлт де 3 мїліоне де кредїнчїонї дн статл днпъртеск сть дїкъ десфькътл, апорганїк шї дн фантл фьрл пїчї о коесїзне, вісерїка греко-орїенталъ, каре о тьртьрїсескъ дое семїнції марї де попор: чеа ромънеаскъ къ патрл чїнчїмї а те днтрєгьлї сьл птер дн Австріа, аша дарьдїнъндл песте дое мїліоне, шї чеа сьрво-славъ, компьс дїн сьрвї, славонї шї рьтенї, фькьндл чева маї вїне ка вл мїліон. Петїціонеле ачестор кредїнчїонї вісерїчешї кьтрл рецїмьл статълї пентрл дефїнїтїва регларе шї кореспьнсьтоареа днтокмїре конформъ къ прїнчїпїле веки канонїче але лор, сьлїт токмаї аша де тьлїте шї темелїне, кът шї неконсїдерате шї пьвьгате дн сьмъ шї тотъшї петїцізнеа ацьрнзть ланїчїоаре лороньлї пїнїте къ кьтєва зїле, прєкьм са провнчїатл депьтацизнеа адькьтоаре,“ есте влїмаї о контїнзаре а петїціонелор корелїонарїлоръ шї конаціоналїлор лор адьрмїдї дн Домьл. Варемьнеа ачестарьгаре маї акъма фьрл ефект? Сєва денєга ачєеа, че тьтвзор конфесїонелор са дагъ къ днвєлшьгаре, впеї сїнгьре шї дн вїгор къ червїкосїтате?

Бьтгоареа ла окї дїферїнцъ, че се манїфестєзл ла трактареа вісерїчеї мїчеї мїнорїтїдї (а влїдїлор) шї ачелєїа а марєї маїорїтїдї тот ачєлзїамї попор, дьче невьрндл ла прєсвпнєреа, къ дьлп оарешї каре модл де їнвїдїзне ар фї потрївїт, а льса вісерїка амїнтїтеї маїорїтїдї де попор (а невнїдїлор) не кьлкатл дрьм ал їсолацізнеї шї дестрьтвреї а сїнгьратїчелоръ пьрцї шї а кьдереї анархїчеа органїсмаїеї еї прѣдестрьмат ськазл дн сїнєл вісерїчєї мїнорїтїдї. Ачєста шїтезл аре негрешїт пьнкте де дїнєре дн трєкьт, поартл дн сьл дн сїне пентрл вїторїї перїклє шї кїамъ льареа амїнте шї енерѣїа вьрвадїлор де стат аї пострїї але дельтєра, къчї алтєлїл сьл вор къштїга дн консїстїнцъ шї дїменсїонї негрешїт.

Врѣ рецїмьл сь фїе дїрентл кьтрл кьтєса ачєаста, атьпчї трєвє сь се факъ дн шїрл дїн тьлї ревокацізнеа впеї шьсрїполїтїче волнїче, впеї ловїтєре де стат не терєнл вісерїчєскъ, каре са есекьтат къ тендїнцъ пропаяндїстїк пїнїте къ 162 де анї шї каре шї астьзї апасъ ка о пєтрл просперїтатеа вісерїчеї греко-орїентьле. Вісерїка греко-орїенталъ а Ардеалълї а авьт дїкъ дїн анл 1391 о мїтрополїе ашезатл де патрїархьл Константїнополълї Антонїл канонїчеште дн Алба-Ізїла, кърїа а фостл свїнєс шї епїскопъл грєчєскъ дїн Мьпкч.

Дїкъ ла дьчензтьл домнїеї австрїае дн Трансїванїа аї пьртатл аколо трєї мїтрополїдї грєчешїтї кържа мїтрополїтанъ: Варлаам пьлъ ла ан. 1693, Теофїл пьлъ ла ан. 1697 шї Атанасїл пьлъ ла ан. 1700. Ньмаї дн анл дїн вртъ шї пьмаї пентрл сьрвї шї славї (illyrica Naio) а ешїт Мітрополїа сьрвєаскъ дн Карловїц шї пь а авьтл дн терїторїалъ мїтрополїеї трансїване, че дї ста фадъ днєгалїтате де дрентл, пїчї де къмїл вьрєнл дрентл де їзрїдїкціонє канонїк ерархїк; амїнтїтєл маї прє вртъ мїтрополїт Атанасїс а пьшїтл — сьдїс къ че фертекторїе де артъ — дн ан. 1700 ла вьпє шї а рьшїтл къ сїне шї о мїкъ парте а корелїонарїлор сьї. Маїорїтатеа чеа таре а кредїнчїонїлор ортодокшї каре а рємас кредїнчїоасъ вісерїчїї сале, а вьртл акъма сарьшї сь днлокъїаскъ ськазл мїтрополїтан рємас вакант прїн ачєеа апостасїл, пь а фост днєс авторїсатл де рецїм, каре а вьзвѣтл дн о асфєлїл де днлокъїре перїклъ пентрл дїкъ пєтермїнана консолїдарє а вьїзнеї шї аша аї льсат не ачєста дїн вл ть 65 де анї а дїсїзне лївер фьрл пїчї влї емьл. Давєа дн ан. 1765 са октроат пентрл вісерїка греко-орїенталъ а Ардеалълї влїмаї влї епїскопъ, ашадаръ пь мїтрополїт, шї ачєї корелїонарї шї конаціоналї рьсїнїдї прїн Ънгарїа шї Бьнат, че днїнїте ерл днпьрцїдї ачестеї мїтрополїї аї фостл льсацї фьрл днгрїжїре шї лї са льсатл вое лїверъ сь се дндрентл дн трєвєрї сьрїтвале ла епїскопїї сьрвєшї, карїї днтръчєеа сьл дн гьдїт дн Арад, Тїмшоаръ шї Карансєвєш-Вршєцл. Мітрополїа греко-внїтл ромънеаскъ днтродьсъ дн Белград ла а. 1853 есте о демнїтате іерархїк пентрл Ардеалъ къ тотъл позл, къчї о асемєнеа пь а есїстат ла ачєаста конфесїоне, каре леагъ рїтл грєчєскъ къ dogma романо-католикъ, шї пь а пьтєтл шї пентрл ачєса сь есїсте, пентрл къ конфесїонєа ачєаста позл а ашлат дн Трансїванїа днтраре влїмаї дн анл 1700. Кьт де пьдїн днєс поате свлїпїї вісерїчеште о конфесїонє не чєлалатл, атьт де пьдїн поате днлокъї мїтрополїа греко-католикъ не чеа греко-орїенталъ шї токмаї аша де пьдїн а потьтл а се ашеза вісерїч шє дн анл 1700 мїтрополїтлъл влїтл Атанасїс еаръ не ачєлшї ськазл мїтрополїтанъ алъ грєко-ортодокьлї Атанасїс.

Ставерїтатеа впеї влїте мїтрополїї дн Ардеалъ пь поате даръ фї педєкъ пентрл ачєеа а впеї невнїте, карєа де прє вртъ трєвє кьцєтатл ка канонїчеште днєс есїстїнть шї влїмаї ка не днлокъїтл. Нь а статл адекъ пїчї декьтл дн птерєа статълї а рьдїка ачєаста мїтрополїе не кале ськьртл шї а пьне дн локьл еї о епїскопїї прїн о септїнцъ арбїтарь шї фьрл пїчї о консьлтаре сїнодалъ шї конкєере регларъ дрентл канонїк. Токмаїатьт де пьдїн а фост сьфєрївлъ чеа маї департе септїнцъ арбїтарь а рецїмьлї дїн анл 1783 шї 1786, прїн каре ачєаста позькреатл епїскопїї, прєкьм шї ачєеа дн Бьковїна са сьгордїнатл прїматьлї мїтрополїеї Карловїдїанє днтрън модл къ тотл влїлатєрал. Ачєаста де прє вртъ пь а пьтєтл дерїва дн ачєаста прочєдєрл влїлатєралъ шї пентрл сїне пїчї влї дрентл канонїк, шї днвоїреа еї пентрл рьдїкареа впеї днвєдерате вьтлшїрї а каноньлї, трєвє сь се кьцєте днїнїте ка днпьртъшїтл, деакъ пь врє сь о днжьре. Шї фьрл де ачєаста се прївєскъ епїскопїї амїнтїдї ромънєшї дн сїнодалъ дн Карловїц, ка пїде вьрьдї, їаї парте влїмаї ла консьлтєрїе шї конкьлєсїонєлєле догматїче шї рьтлнл ескїмї дела тоате пертрактєрїле адмїнїстратїве шї їзрїдїкціонале. Ачестї епїскопї се ескїдл даръ сїнгьрї де сїне дела влї сїнод, внде еї пь се прївєскъ ка егалл дндрентьдї шї пентрл дьншїї конста о мїтрополїл Карловїдїанъ влїмаї номїнал еаръ пь дн фантл. О асфєлїл де аномалъ „ешїт ашадаръ дн о септїнцъ арбїтарь а статълї шї акъма есте лїпєс де о адоъ септїнцъ арбїтарь, ка сь се рьдїче чеа дн тьлї шї асфєлїл сь се рєстїтє сарьшї пьсєчїзнеа нормалъ. Де ва кьдєа днєс дн тьлїа септїнцъ арбїтарь, тьпчї де сїне рьсарє мїтрополїа ромънеаскъ де маї пїнїте дн Трансїванїа ка влї фєлїкєш дн чєпъшл. Шї днтръдєвьрл рєчєрїндїа еї есте атьтл де таре, днєкьт кьсрл дн Бьковїна а пропєс влї чївдат мїжлок пентрл

делътзареа педечеї, а длаїнда пентрѣ ачеаста сїнгъръ дїе-
чесь о ескїсївъ мїтрополї асфелїѣ, ка тот дн ачеаа персоапъ
съ фїе зпїтѣ епїскопѣлї сѣраган шї препѣсїлї мїтрополїт.

De пѣ врѣ акѣта рецїтѣл кѣ се есе ла лѣмпїл дпкѣ шї маї
пїмїпате проїекте, атѣнчї аре съ аплачїде, че фѣрѣ перїколѣ
пѣмаї поате денега. Кѣчї перїкѣлѣ пѣл ва пекѣпоаште пїчї зп
вѣрват де стат кѣ прївїре, кѣ о вїсерїкѣ пеглесѣ сїстїматїче,
пентрѣ пѣлктѣл де сїрїжїпїре, каре еа пѣл аре дп лѣвнтрѣ, дп-
тоарче окїї сїѣ кѣтрѣ афѣрѣ. Дпкѣ шї маї перїкѣлоасе сїптѣ
сїпмптомеле че се паскѣ дїп пелїкредереа ценералѣ. Деакѣ а-
декѣ шї дп вїторїѣ се ва ведеа аплеката векїа максїмѣ а ав-
солѣтїсїмѣлї, а промїте пѣлт шї а цїнеа пѣдїп, ла о пацїпне
де 2 мїліоане шї ла о релїцїпне де 3 мїліоане де сѣфлете, а-
тѣнчї не апѣкѣ дпгѣнекоаселе кѣдете, кѣ дела дптрареа лї-
вертїдїї констїтїцїонале се ва фї скїм бат пѣмаї хѣртїа скрїсѣ,
пѣ дпсѣ шї скрїторїѣл от. Шї де зртѣрїле зпїї асфелїѣ де кѣ-
цетѣ съ пѣ фереаскѣ вѣлл Dămnezъ! Videant Consules.

Традїцїонї дела стрѣмошї ла стрѣнепоцїї по-
вестїте маї кѣ де амѣрѣнтѣл прїп преоцїї де пѣ
аїчеа, пѣл дп ал 18-леа веак; маї вѣртос дес-
пре тѣпѣстїреа ромѣнеаскѣ дїп Варадїа, каре
вїне дп атїдере шї кѣ алте тѣпѣстїрї дп Бѣ-
нат дїп Чїклова, дїп Месїч, Пѣрїпїоар саѣ Сре-
дїштеа мїкѣ; шї кѣ челе делїпгѣ Морава, шї Пар-
тош, ш. а. прекѣт шї деспре зпїї преоцїї шї вї-
серїчї дїп ал 17-а шї ал 18-а веак.

Бокѣа 10 Мартїе. (Дпкеере.)

Дптрѣ ачела тїпѣл аѣ тѣрїт шї сѣс зїсїл Епїскоп, шї дп
локѣл лѣї фѣ рѣндїтїт де Епїскоп ал Караневешѣлї Іоан Ге-
оргїевїч, кареле аѣ дпмѣлїтїт преоцїї дп іерархїа са. Ачеста
тѣл тѣрзїѣ венїдѣ ла Варадїа аѣ слѣжїт дп вїсерїкѣ, аѣ сѣ-
тѣїт пре оаменї, ка сѣ жѣртѣаскѣ шї сѣ зѣртѣвїаскѣ вїсерїка,
сѣ о дпавѣдаскѣ кѣ кѣрцї, одеждїї, стеагѣрї ш. а. Дарѣ де
одатѣ аѣ маї дптреват пре оаменїї шї пре преоцїї, іарѣ маї
вѣртос пре попа Петрѣ Лѣпѣловїч, кѣ че счїѣ еї де монѣстї-
рїле сѣс поменїте? шї еї іаѣ рѣспѣлс ка маї сѣс.

Атѣнча ел леаѣ зїсї, ка комѣна сѣ факѣ челе де дпсѣ дп вїсе-
рїкѣ, апої дѣпѣ ачееа сѣ десгрїоне Монастїреа, кѣчї ел ва рѣга
пре дппѣрѣтеаса шї Крїаса Марїа Тересїа шї пре дппѣ-
ратѣл Франц, дела каре ел креде кѣ ва кѣпѣта мошїле Мѣ-
пѣстїрїлорѣ! шї кѣ адевѣратѣ кѣ аѣ кѣятатѣ, кѣчї сїзпѣа пѣ-
мїтѣл Протопоп, кѣм кѣ сѣспїтїдїї Епїскопї ар фї афлатѣ зпї-
дева шї докѣменте саѣ допацїї дпскрїс, пѣ акѣрора темеїѣ
аѣ черѣт дела дппѣрѣдїе мошїле тѣпѣстїрїлорѣ сѣспоме-
пїте, ла каре рѣгѣчїпне шї черере сїзпѣа дпсѣлѣ, кѣ аѣ шї
кѣпѣтатѣ ресолѣцїїпне адекѣ: сатѣл М сїч кѣ тот хотарѣл, шї
кѣ тотѣ алодїатѣра ка сѣ фїе депѣрѣреа а тѣпѣстїрїї Месї-
чїлї, дарѣ пентрѣ челедалте сате ка о деспѣгѣвїре, аѣ порѣ п-
чїтѣ дппѣрѣдїа, ка допнїа де кѣтарѣ сѣ дѣ дп вїторїѣ дп-
тот апѣл Кѣлѣгѣрїлорѣ дїп тѣпѣстїреа Месїчїлї 600 меде
де грѣѣ, каре сѣпѣ де атѣнчї пѣл дп зїоа де асѣзїї о аѣ дат.
Дарѣ тѣпѣстїреа Пѣрїпїазр дїп Средїшеа мїкѣ аѣ рѣмас сѣ-
ракѣ; еарѣ чеа дїп Варадїа шї лѣпгѣ Чїклова аѣ рѣмасѣ дп-
гронпате шї пѣрѣсїте.

Дечї комѣна Варадїа де о парте авѣндѣ келтѣлї маї кѣ
вїсерїка, іар де алтѣ парте шї де кѣпетенїе кавсѣ аѣ фостѣ
зїдїреа кѣрцїї Епїскопїдїї дїп Вершец; кѣчї Епїскопѣлї Геор-
гевїч, вѣрѣндѣ апї мѣта Ресїденцїа са дп Вершец, де каре ел
саѣ апѣкат кѣ тот коражѣл, ла каре лѣкрѣ аѣ дпдаторатѣ шї аѣ
сїлїтѣ, пре тоцїї преоцїї ромѣнї дїп Епархїе, а лѣкра кѣ карѣл
шї кѣ пѣлїле дп тотѣ вара 6 сѣпѣтѣпїї, дарѣ Епїтропїї
кат кѣтѣ аѣ вѣртѣ ка де клакѣ.

Ашїждереа тоцїї Преоцїї дїп Епархїе, аѣ тревзїтѣ сѣ стрѣп-
гѣ мїлостенїе, пентрѣ зїдїреа кѣрцїї Епїскопїдїї дїп Вершецї,
дпкѣ зпѣорї венїа шї кѣлѣгѣрї, шї адѣпаѣ мїлостенїе пентрѣ
зїса кѣрте, пѣл кѣпѣдѣ ла врео кѣдїва апї саѣ гѣтатѣ; шї аша
пѣл атѣнча, пѣ аѣ фостѣ дп старе Преоцїї шї комѣна дїп
Варадїа, а да келтѣлїа шї лѣкрѣ пентрѣ десгронпареа тѣпѣ-
стїрїї.

Маї пре зртѣ Преоцїї шї оменїї саѣ пѣс кѣ тотѣ пѣтереа
ла лѣкрѣ, шї десгронпандѣ тѣпѣстїреа, саѣ маї дрептѣ а зїче,
о парте зпде аѣ фостѣ зша шї 2 ферецїї, саѣ вѣзѣтѣ локѣлѣ
алтарїѣлї, шї локѣл зпде стаѣ кѣпѣтѣрїї шї оменїї, аша прекѣт
есте шї асѣзїї, дп фадѣ пѣмаї кѣ 2 ферецїї шї о зшѣ; да-
рѣ локѣлѣ зпде стаѣ тѣерїле аѣ фостѣ пѣмаї зп зпгїѣ сѣѣ кот
мїк: Пентрѣ ачееа саѣ фѣкѣт токмѣлѣ кѣ зп зїдарїѣ, маїстерѣ
дїп Оравїда, Сепел пїамѣл шї кѣ зп ромѣн зїдарїѣ дїп Варадїа,
ка сѣ маї спаргѣ саѣ сѣ скобїаскѣ сѣѣ стѣпка де пїатрѣ,
сѣ маї лѣпѣаскѣ, шї лѣрцаскѣ локѣл зпде стаѣ тѣерїле, дої
стѣпжїнї дп дпгѣл шї дп латѣ, шї сѣ маї факѣ локѣ де о зшѣ
пентрѣ тѣерї, прекѣт шї тѣрпѣл, ка де 3 стѣпжїнї сѣлї зї-
дїаскѣ деасѣпра стѣпчїеї.

Дечї ачестїа кѣ маї пїсче оменїї дп ажѣторїѣ, кѣтѣ аѣ дп-
ченпѣт а спаргѣ дп пїатрѣ, дпдатѣ аѣ гѣсїтѣ дптрѣ о крепѣ-
тѣрѣ саѣ гавѣрѣ асѣпнатѣ кѣ пѣсче петрїчеле мїчї, кѣтѣва вѣ-
кѣдїї де ванї де арцїпт грошї дп форма кредарїлор дппѣр.
Марїеї Терес. пре зпїле монете аѣ фост інскрїпцїа де дппѣ-
ратѣл Adrian, іарѣ пре алтете де дппѣратѣл Dekie.

Дѣпѣ ачестїа аѣ дпченпѣтѣ оменїї а сѣпа маї афѣндѣ, кѣ
гѣндѣ кѣ вор афла ванї дпгронпациї, дпсѣ еї аѣ афлатѣ алтѣ-
ва, адекѣ: зп тѣрпѣ де омѣ, саѣ осѣле де зп ом, сѣвт пѣ-
трїї алѣе дѣржпосе, каре аѣ фост дп крїпѣтѣ зїдїте, че апої
дѣпѣ атѣнда секѣлї саѣ хѣрвїтѣ; лѣпгѣ ачесте осѣл саѣ гѣсѣтѣ
о савїе, шї ла кап пенте де фер шї де арапѣ галѣлѣ, дп фор-
та зпїї коїф ка чел дела драгонї, іар ла осѣле децетелорѣ,
доѣл інеле де арцїпт, шї зпїл де асп, шї зп ван мїк де ар-
цїптѣ, кѣ інскрїпцїа де дппѣратѣл Класдїе, деспре ачестеа зп
Domn атѣнчї аѣ тѣлкѣвїтѣ, кѣм кѣ ачелї ом аѣ фост зп оѣ-
цїрѣ романѣ, кѣчї ачєїа пѣртаѣ асѣ фелїѣ де інеле де дѣпѣ
вїтежїа лорѣ.

Маї пѣ зртѣ дѣпѣ че аѣ гѣтатѣ тоате афѣрѣ шї дп лѣвнтрѣл
тѣпѣтїрїї, атѣнча аѣ рогатїе Епїскопѣлї ка сѣ вїпѣ сѣ о сѣїп-
даскѣ, дарѣ пѣ аѣ пѣтѣтѣ венї, чї кѣ вїне кѣвѣтареа са, дп-
тѣїа датѣ аѣ сѣїпцїто Протопопѣл кѣ парохїї локѣлї, адекѣ:
Протопопѣл Петрѣ Шѣтѣ саѣ Лѣпѣловїч, Іанкѣ Шѣтѣ саѣ Грѣ-
їч, Марко Дѣранѣ Георгїевїч саѣ Іорговїч, Іоан Мївчко саѣ Кон-
стантїновїчї.

Атѣнча преоцїї аѣ дат де саѣ скобїт пѣ о тавѣл де пїатрѣ
о інскрїпцїе кѣ слове, ромѣнесче, шї сѣрвесче, прекѣт: дп
че ап шї лѣпѣл саѣ сѣїпцїтѣ тѣпѣстїреа, чїне аѣ фост Епїскоп,
кѣ акѣї келтѣлїал ш. а. еарѣ дѣрере! кѣчї о тѣпѣл дѣштанѣ аѣ
рѣпт датѣл саѣ маї тотѣ інскрїпцїїпнеа.

Іарѣ ла апїї 1797 пѣлѣ ла апѣл 1800 аѣ венїтѣ Іпцїпїрїѣлѣ
ка сѣ се пѣлѣ кѣсїле ла рѣндѣ, атѣнча Преоцїї шї Комѣна, аѣ
черѣт дела допнїї де кѣнарѣ, касѣ де чева мошїе тѣпѣстїрїї,
шї аша саѣ датѣ дппрежѣрѣлѣ тѣпѣстїрїї 45 де ланцѣ де пѣ-
пѣнт, адевѣратѣ кѣ пѣпѣнтѣл е рѣпос шї петрос, дарѣ маї
песте тотѣ есте дппѣнатѣ кѣ пѣдѣре.

Акѣта зрѣеазѣ сѣ счїмѣ, фостаѣ кѣлѣгѣрї ачї дѣпѣ сѣїпцї-
реа тѣпѣстїрїї? Аша дп прївїнда ачаста есте пѣмаї зтѣта
адевѣратѣ, кѣ кѣ дпченпѣтѣл апѣлї 1800 аѣ трїмїс Епїско-
пѣл Іоан Шакавент пре зп кѣлѣгѣр адевѣрат сѣрѣл, кам вѣ-
трѣпѣ, кареле пѣ аѣ пѣтѣтѣ тѣрї дп алте тѣпѣстїрї кѣ чеїа-
лалцї кѣлѣгѣрї дїп прїчїна вецїї, шї ом сѣѣделнїк, дѣпѣ кѣп
сѣпѣа пѣмїтѣл протопоп, кѣ мїаѣ трїмїс вѣлѣїка веда дп ка-
сѣ, дпсѣ кѣлѣгѣрѣл аѣ лѣкѣїтѣл дп сатѣ, пентрѣ каре протоп.
Лѣпѣловїч дп ачел апѣ аѣ дпченпѣтѣл аї фаче касѣ лѣпгѣ тѣ-
пѣстїре, дарѣ пѣ аѣ гѣтатѣ, кѣчї лаѣ скѣртатѣ мортеа, ел ре-
посѣ дп лѣпа лѣї Феврѣрїе, апѣл 1801 апроне 100 апї де вѣ-
трѣпѣ, аша шї кѣлѣгѣрѣл дп ачел апп аѣ тѣрїтѣ.

Дїп челе маї сѣс арѣтате лѣтѣрїтѣ се веде, кѣм кѣ ача-
стѣ тѣпѣстїре, дела десморпжїтареа еї пѣлѣ дп тїпѣл де
кѣрѣндѣ, саѣ сѣсїпнѣтѣ пѣрѣреа дп старе вѣлѣ, кѣ дпсѣшї
келтѣлїа комѣнїї, іарѣ маї вѣртос, ла апїї 1836 шї 1839 саѣ
рѣпѣрїтѣ тѣпѣла шї алте лѣкрѣрї дп лѣвнтрѣ, каре аѣ кон-
статѣ песте о мїе 1000 фл. де флорїнц в. в.

Дпсѣ пѣ пѣлѣт дѣпѣ ачаста, саѣ дат сатѣл Варадїа сѣл сїпїе,
адекѣ: Домпѣлїї де пѣпѣнтѣл N. Баїч, ачеста аѣ претїнсѣ
дела комѣна ромѣнїаскѣ тѣпѣстїреа сѣл претекст, кѣм кѣ ел
врѣ апї фаче аколо о крїпѣтѣ пентрѣ морцїї фамїліеї сале, да-
рѣ комѣна пѣ аѣ вѣрт сѣїо де, чї аѣ протестатѣ; маї тѣрѣжѣ
зп кїнес-жѣде сїтескѣ, лїпгѣшїторїѣ саѣ омѣ пѣ прїченпѣтѣ, аѣ
дат Атестат дп пѣтеле комѣнїеї ромѣне, фѣрѣ счїреа еї, кѣм
кѣ комѣна чїпстесче де пѣрѣреа тѣпѣстїреа Домпѣлїї сїпїе
Баїч! Ачаста азїндѣ оменїї аѣ протестатѣ дп контра кїнезѣ-
лї шї а Домп. Баїч, шї аѣ рѣкѣратѣ ла стѣпжїпїреа Бїсерїчас-
кѣ, де зпде пѣ аѣ кѣпѣтатѣ дрептѣл кѣвенпѣтѣ. Маї пѣсрѣпѣ аѣ
рѣкѣратѣ ла дпналѣл мїнїстерїѣ, дпсѣ пѣлѣ акѣта пѣ аѣ кѣ-
пѣтатѣ ресѣпѣсѣ. Дечї дп аша модѣ, Домпѣлїї де пѣпѣнтѣл
Баїч, аѣ лѣват тѣпѣстїреа дп а са посесїїпне, прїп каре фапѣ,
комѣна аѣ пїерѣдѣт шї ачастѣ мошїе, шї ал еї вечнїк монѣ-
ментѣл стѣрѣмошескѣ. Че се атїнче де тѣпѣстїрїле дїп Епар-
хїа Тїмїшорей, форте пѣдїп аѣ повестїтѣ преоцїї шї пѣмїтѣл
протопоп дїп ал 18-леа веакѣ, адекѣ: Дпшїїї аѣ сїпс, кѣм
кѣ дѣпѣлїла шї скїмѣареа каре саѣ сѣвжрпїтѣл дп Епархїа
Вершецѣлї, дп аша мод саѣ рѣндїтїт шї аколо, кѣм кѣ мошї-
їле саѣ фѣндѣчїпїле тѣпѣстїрїлорѣ де лѣпгѣ Морава, шї де
лѣпгѣ Партош, ш. алт. ачестеа саѣ дат шї редѣс ла тѣпѣстїрї-
ле дїп Сент Георгїе, шї Bezdїнѣ; Дарѣ тот аѣ фост, саѣ аѣ е-
сїстатѣ кѣлѣгѣрї дп челе дїп Морава, шї Партош, пѣлѣ дп
тїпѣл стѣпжїпїрїї дппѣратѣлїї Іосїф ал II-леа карїї тѣрїаѣ маї
пѣлѣт дїп чершїтѣ, дп контра кѣрора саѣ шї вѣїтат зпїї кресчїнї.

Дрепт ачееа аѣ порѣпчїт дппѣратѣл Іосїф, ка чершїторїїле
ачелеа сѣл дпчетезѣ, шї сѣ пѣмаї факѣ греотате попорѣлї,
чї сѣ вїецїїаскѣ еї пѣмаї дп тѣпѣстїрїїле фѣндационале!

Дарь дн прівінца резиденції Епископесці а Тимішорії, съсць зисья протопоп Лъпълович, маї зпрат аѣ повеститѣ тоте дн-тжмльриде, адекъ ел спънеа, кѣм кь: дъпъ че аѣ лъат днпъ-ратѣ Карол Бъпатѣ дела търчи, чел динтъй Епископ денъмитѣ дн Липова, аѣ фост Викентіе Іванович, ачеста прекъм ші зр-търорії сеї, аѣ врат семі мѣте резиденція са дн четатеа Тимішорії дарь нъ лъаѣ днпъдеитѣ, дн казъ, кѣчи кѣлгърїи езъ-идї прїн зніі домні локалі аѣ статѣ контрѣ, пълъ кѣнд аѣ венитѣ днпъратѣ Іосїѣ ла Тимішора.

Дечї маї спънеа пѣмитѣ протопоп, кѣ ел аѣ азѣит пре дн-съшї Епископѣ І. Шакабент дн Вершецї повестиндѣ, кѣм кь: тѣрїнімосѣмъ днпъратѣ венндѣ ла Тимішора, елѣ днсъшї кѣ пашї сеї аѣ тѣзъратѣ локѣл, знде астьзі сѣнтѣ кѣдїте, Бісерїка, Резиденція, шї алте кѣшї, менїте пентрѣ школі теологіче, ла' каре оказїне денеросѣмъ днпъратѣ, дн фаца маї тѣлтора Домні аѣ спъс, кѣм кѣ ел възмндѣ клерѣл ромъ-не сѣкѣ некѣтїват, шї аша дн пещїнїцї аджнїт, ел дарь спре ачест скопѣ де днвѣдѣтѣрѣ, сѣ дндѣрѣ а да о фѣндѣчїне де 60,000 фл.

Іарѣ дъпъ ачаста, сѣѣ днченѣт кѣдїреа Резиденції, шї а кѣшїлор не лѣпгъ дѣпса, дъпъ модѣл ачеї дн Вершецї, адекъ: Іарѣ кѣ ванї шї лѣкрѣл, дела клерѣл шї націнеа ромѣнѣ, кѣчи не атѣнча, аѣ фост пѣїні сербі дн Бъват, нъ аша нѣтърошї, шї аша аѣ лѣкрат, пълъ сѣѣ іспрѣвїтѣ тоате.

Маї департе оре датаѣ днпъратѣ ачеї 60000 фл. сѣѣ нъ? Днпътѣсѣѣ ачї школь Теологікѣ, сѣѣ ба? деспре ачестеа нъ ам азѣитѣ спѣндѣ чева, нїчї преодїї, нїчї пѣмитѣ протопоп.

Еѣ прїн аїчї днсемпнате ле традиціонї, каре еѣ днсъшї ле ам азѣит дела астѣелїѣ де преодїї, кред: кѣ воїѣ фї днплїнїтѣ до-рїреа зпора зелошї кресчїні, карїї аѣ пофїтї але счї, шї але авеа шї дн скрїс.

Зн преотѣ вѣтрѣнѣ ортодоксѣ рѣсърїтеанѣ.

Сїбіїѣ 11 Априліе. Астьзі петрекърѣмѣ ла торнтѣтѣ рѣмѣшїде ле пѣмѣтештї але Домнеї Аннеї Соції D. Консіліарїѣ де гъвернѣ Болога, кареа дъпъ о воалъ маї дндѣ-лѣнгатѣ плїнѣ де пѣдежде дн Домнезѣѣ. дъпъ че фѣкѣ пїште дїсп-сїдїї фамїліаре, шї се деспърдї дела обїдатѣл сѣѣ содѣ, дела невіновадїї сѣї копїлашї, дела пѣрїнїцїї сѣї днфрѣнїцїї де ловїтѣра сордїї, дела дѣлчеле еї фрате шї доїаса са сорѣ шї дела вѣпѣлѣ сѣѣ кѣпнатѣ кѣ о тѣрїѣ сѣфлетескѣ, че карак-терїсѣзѣ пре тот адевѣратѣл кресчїнѣ, шїаѣ датѣ сѣфлетѣл Лънї дїмїнеаца а доа зї де Паштї ла 3 оре дн тѣна зїдїторїѣлї сѣѣ дн а 30-леа анѣ ал віедеї сале.

Нъ а фостѣ овїѣ каре сѣ нъ фї лѣкрѣмѣтѣ ла кѣпѣрїле челе жалнїче де днпъопаре але преодїлорѣ нѣтѣрошї възндѣ не жалнїкѣ еї содѣ, каре дн тот декъресѣл воалеї нъ са депъртат дельпгъ патѣлѣ дѣшїї, кѣ чїнчї копїї тѣрѣнїцїї сгндѣ плїні де дѣрерї шї сѣшїадї дн інітѣмъ лѣпгъ косчїг шї пѣлгндѣ дъпъ ізвїта соше шї доїаса тѣтѣ; възндѣ не Пѣрїнїцїї еї, карїї днпїнте кѣ зп ан пердѣрѣ зп фїз плїн де сперацїеле челе маї вѣне, днпекадї дн лѣкрѣшї тѣлгндѣсѣ дъпъ ізвїта лор Фїїкѣ; възндѣ не фрателе, сора шї кѣпнатѣлѣ еї кѣпрїншї де дѣрерї сѣшїетоаре. О тѣлдїме маре а пѣлїкѣлї четѣдеанѣ, ам-пїоїадїї дн тоате враншеле шї тѣлдї де прїн сателе вѣчїне де-дѣрѣ рѣпосатеї опоареа чеа маї де презрѣтѣ. Вечнїкѣ помѣ-нїреа еї!

Сїбіїѣ ла жоїа маре (контїваре.) Ба се афларѣ депъ-тадї сѣсѣшї, карїї дъпъ інстрѣкціѣнеа са датѣ дела пѣлїчеле лор, протестарѣ, ка сѣ нъ се іа нїмїк дн Саксенландѣ де а-кѣма, кѣ тоате кѣ еї ераѣ пентрѣ терїторїї де адмїнїстраціѣне націонале, астѣелїѣ, днпкѣт се сѣлѣ Dr. Тїнкѣ шї ле арѣтѣ, кѣткѣ еї вїнѣ кѣ сїне днсъшї дн контрадїкціѣне ла десвате-рїле лор; кѣчи еї днптро парте врѣѣ сѣ се днфїнцїѣлѣ шї пентрѣ ромѣнї зп астѣелїѣ де терїторїї прекъм есте днфїнцїатѣ шї пентрѣ челеалте націонї регнїколаре, шї тотѣшї нъ врѣѣ сѣдеє днмїк дн терїторїѣл, пре каре дн пѣтескѣ ал лор шї де ачееа се веде сїлітѣ днпрева не апѣрѣторїї терїторїѣлї сѣсѣскѣ де акѣма: кѣ дѣкѣшї магіарїї шї сѣкѣшї се вор еспрїма аша, знде кѣ-детѣ еї сѣ дѣ ромѣнїлор терїторїѣ? Фїреше кѣ о астѣелїѣ де кон-традїкціѣне перѣмѣгатѣ кѣшѣнѣ рѣсѣ шї днсъшї пресїдїѣлї, каре араѣтѣ комплѣчере Др-лї Тїнкѣ пентрѣ фѣкѣта обсерваціѣне. Кѣ тоате ачесте днсъ депътадїї Чїнкѣлї маре, черѣрѣ кѣ тот deadї-сѣл, ка Саксенландѣ де акѣмасѣ се консїдере дн інтергїтатеа са, шї сѣрѣтѣлѣ неатїнсѣ, шї фїндѣ кѣ ачестѣ проїектѣ де адїтаментѣ нъ са аплїадатѣ де зпїверсїтате, еї аѣ дат вортѣ сепаратѣ, дн каре днпре алтеле се зїче, кѣ егала дндрепѣтѣдїре а націѣнеї ромѣнѣшїнѣ кондїціонезе нечесїтал-менте шї днпѣртѣшїреа еї кѣ днпрепѣрї політїче — апої дѣшї зїче маї департе кѣ де шї днпрепѣл тѣтѣроплокѣїто-рїлор де стат фѣрѣ деосевїре де націоналїтате есте днпѣрѣче-еа асѣменеа, кѣ адмїнїстраціѣнеа аре сѣ се маңдїнѣ дн тоа-терамѣрїле, днпкѣт адекъ еа атїнѣ не четѣдїнїї статѣлї, днпѣрѣ

лїмѣлѣ, не каре о прїченѣ шї сѣ лї се кончѣдѣ зсѣлѣ лїмѣлї матерне, дн време че хотѣрѣреа деспре ачееа, дн каре лїмѣ-лѣ сѣ се адмїнїстрѣзѣ алтїнтрѣ атѣрнѣ дела днпрепѣрїле шї лецїле посїтїве; тотѣшї еї врѣѣ пентрѣ сїне терїторїѣл сѣсѣскѣ, дн каре сѣ нъ се таїе нїмїка шї дн каре сѣ се адмїнїстрѣ-тоате дн лїмѣлѣ перманѣ, шї спре мотївареа аргѣментадїї знеї лор, зїкѣ: кѣ самїї не терїторїѣл Саксенландѣлї де акѣм стаѣ кѣ прївїнцїѣ ла посесїѣне, інтелїпнцїѣ, кѣлѣрѣ, індѣстрїѣ шї комерчїѣ (?) днпїнтеа тѣтѣроп чѣлоралалїї локѣїторїї — еарѣ дн пѣтѣрѣл сѣфлетелор стаѣ вѣрѣм асѣменеа кѣ ачїлалдїї лок-кѣїторїї че нъ ворѣскѣ немѣше — кѣчи прекъм се еспрїтѣ дѣмнеалор ка прїн треакѣт, чеї фѣрѣ посесїѣне шї тѣлдїмеа некѣтїватѣ нъ поате кѣдеа нїчї одатѣ дн кѣпнѣлѣ — Дѣкѣ дарѣ дої депътадїї сѣсѣшї, дн каре зпѣл есте зп ізрїстѣ пре-кѣм ам днделес дн чеї маї рѣнѣмїдїї днпре сасї, ворѣскѣ кѣ о астѣелїѣ де лоцїкѣ рѣсѣчїтѣ шї врѣѣ пѣтѣрѣл ромѣнїлорѣ дн Саксенландѣ де акѣм, каре днпрече не ал сасїлор кѣ 21000 сѣл нїмїчѣскѣ прїн ачееа, кѣ лї прївѣск фѣрѣ посесїѣне шї лї пѣтескѣ тѣлдїмеа некѣтїватѣ, атѣнчї пѣтѣмѣ кѣце-та, кѣдї де ачестїа вор фї дн діетѣ, карїї вор ворї астѣелїѣ, шї е днпревареа: оаре пѣтѣвом пої вѣредатѣ, фацѣ кѣ атѣте еле-менте дѣжтїнѣсе дн контра поастрѣ, а не десволта днпратѣ-та, днпкѣт сѣ прїндем теренѣ шї фѣрѣ днпѣрѣдїре терїторїѣ-лѣ легалїнте пропѣнчїатѣ астѣелїѣ, кѣт сѣ не пѣтѣм дес-волта націоналїнте шї політїчѣше шї дѣкѣ арѣ рѣмѣнеа а-честе треї націѣнї де пѣлѣ акѣма дн пѣсѣчїнеа лор прївїле-дїатѣ шї не терїторїїле лор пропрїї, дела каре прекъм се ве-де нъ вор речеде нїчї одатѣ? Новѣ нї се паре кѣ нъ —

(Ва зрѣма.)

Сїбіїѣ 7 Априліе (Фрмаре.)

Дн прївїнца ачѣаста аре канчеларїа азлїкѣ трансїлванѣ о фрїноасѣ проблемѣ; деакѣ еа о ва прїчене шї деслега, дншї ва днпѣлѣ дн патрїѣ шї дн Австрїа монѣмент. Днченѣтѣлѣ деслегрїї ар фї шї ар трезі днпкредере дн депъртателе черкѣрї, деакѣ репїшїл дѣрїї ар дндрепѣта кѣтѣрѣ офїціалтеле дѣрмане дн Саксенландѣ дѣрмане, кѣтѣрѣ пѣрїїле дѣрїї ромѣнѣштї по-те ромѣнѣшї, Зпїверсїтатеа сѣсѣскѣ націоналѣ дн деплїна кончїнцїѣ а недрепѣтѣлї, че се фаче прїн контрарїѣл зсѣ по-порѣлї дѣрман дн Ардеал днпкѣ дн тоате зїлеле, а акцентѣат хотѣрѣт ачееа черїнѣе сѣѣт пѣселе прїнчїшї пентрѣ поза орга-нїсаре а дѣрїї. Сѣѣ доарѣ ар сервїї дѣрїї сѣѣ імперїѣлѣ спре вѣредавѣлѣ, деакѣ кѣвѣнтѣл чѣл кѣ вѣкѣрїѣ сѣлѣтат ал Мїнїстрѣ-лї де стат дн Дечемѣ.1860: нїмїк нъ з а че маї департе де інтенціѣнеа репїшїлї, дѣкѣт пѣзїнцїа, ашї днстрїїна вѣрѣн элемент націонал днсъшї — шї ачѣаста то-тѣшї се днпѣтѣлѣ прїн сїнгѣра стѣлїнїре а лїмѣлї магіаре ла дїкастерїеле дѣрїї але Ардеалѣлї — ар венї шї аїчѣ ла валїдатѣ?

Ефѣпѣвареа егалїтѣдїї де днпрепѣл а сїнгѣратїчелор націѣнї дн Трансїлванїа нъ есте посїбїлѣ фѣрѣ фортареа націонале-лор терїторїѣ де адмїнїстраціѣне. Челе де маї на-їнте попоарѣ регнїколаре, зпгѣрїї, сѣкѣшї шї Сасїї ле поседѣ де сѣкѣлї; трѣвѣе днфїнцїатѣ зпѣл шї пентрѣ ромѣнї прїн есчїндереа ачелор терїторїѣ дн „пѣтѣтѣрїле“ чѣлоралалте націѣнї, дн каре ромѣнїї сѣнтѣ дн пѣсѣчїнеа а десволта о тѣлїчїпалѣ віадѣ констїтѣціоналѣ, шї фѣрѣ прїн ачѣаста сѣжї-пѣскѣ асѣмене претенсїѣнї але чѣлоралалте націѣнї, сѣ деа а-честеї колорїтѣл націоналїтѣдїї сале. Алѣелїѣ нъ е де кѣце-тат ла о десволтаре пачнїкѣ інтерпѣ дн Трансїлванїа, ла дн днсъшї зпїверсїтатеа сѣсѣскѣ націоналѣ, ла каре дн момѣн-тѣл ачѣаста се афлѣ шї патрѣ депътадїї ромѣнї, гѣлчѣава нѣмаї іа сѣфршїтѣ, зпїї днпре еї денегѣзѣ зпїверсїтѣдїї пѣтѣле де сѣ-сѣскѣ, демїнтѣ кѣ дн Ардеал сар афла зпѣ Саксенландѣ шї рекѣпоскѣ дн віада де статѣ нѣмаї о ескїсїѣлѣ дндрепѣтѣдїре а пѣтѣрѣлї. Ба че е маї тѣлѣ днвѣдѣрате аптїпатѣл дн кон-тра тѣтѣроп алтор элементе де попор дн Трансїлванїа се лѣ-дѣше дн черкѣрї днпїнсе шї аменїнцїѣ а днвенїна інїмеле ден-раціѣнеї фїїтѣре. Cartea de lectura românească, че а ешїтѣ зїлеле ачесте пентрѣ скоалеле элементаре (дн орїцінал стѣ рен-тру скѣлеle romane primarїe) іntocmita de Visarionu Rom an u redactorulu „Amicului ScŃolei“, есте плїнѣ де ачестѣ сїпїтѣ. „Noi suntemu romani“ зїче аколо „Romanii se tragu (din Itali'a) dela romanii ceї vechi, carii au domnitu o- data peste toata lumea. Parintele tutororu romaniloru e ro- mulu. Romulu s'a nascutu din Rea Silvi'a si dieulu bataiei Marte. Romulu e jumetate dieu, jumetate omu, — va se dica semidieu. Asia dara Romanii fiindu nascuti din Romulu suntu fii de simidieu. Cum se nu fia dara Romanii falosi, candu ei se tragu chiaru din vitia dieiasca?“ „Ei suntu totu acei ro- mani carii au venitu din Itali'a“ сѣнѣ алта поцїгїїне. „Ei n'au lasatu nimic'a din cele ce le-au adusu dela Rom'a, cetatea dŃmna ai lumei de odinioara, de unde semint'a nŃstra si-au luat u alu seu inceputu. Ei suntu (au remasu) totu aceiasi fii ai lui Romulu“ totu acelasi poporu nascutu din semidiei.“

